

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Aitoa elämää Aaltojen keskellä

OHJE SAIRAUSSPOISSAOLOSTA JA TILAPÄISESTÄ HOITOVAPAASTA

Ohje perustuu ja täydentää KVTES V lukua
Ohjeessa käsite työntekijä sisältää myös viranhaltijan.

Sairauspoissaolosta ilmoittaminen

Työntekijä ilmoittaa henkilökohtaisesti esim. puhelimitse omalle työnjohdolliselle esihenkilölleen työkyvyttömyydestä ja sen arvioidusta kestosta. Ilmoitus tehdään viipymättä, viimeistään heti työvuoron alkaessa. **Tekstiviestillä tai sähköpostilla tehty ilmoitus ei riitä.** Mikäli esihenkilö ei ole puhelimitse tai muuten tavoitettavissa, työntekijän tulee jättää hänelle yhteydenottopyyntö esim. vastaajaan tai tekstiviestinä. Esihenkilön velvollisuus on ottaa siten yhteyttä työntekijään. Kun esihenkilö on lomalla tai muutoin ei ole paikalla, ilmoitetaan joko hänen sijaiselleen tai työyksikön työvuoron vastaavalle. **Pelkkä ilmoitus poissaolosta ei oikeuta palkalliseen sairauslomaa, vaan poissaoloon tarvitaan esihenkilön lupa.**

Selvitys työkyvyttömyydestä

Työkyvyttömyyden syy kerrotaan sairauslomasta päättävälle esihenkilölle. Mikäli sairausloman palkallisuudesta päättävälle ei kerrota syytä, hän ei voi puutteellisen selvityksen perusteella myöntää sairauslomaa palkallisena. Työkyvyttömyyden syy on selvitettävä esihenkilölle ilman aiheutonta viivytystä.

Sairausloma-ajan palkan osalta työkyvyttömyyden kesto lasketaan kalenteripäivinä eli työkyvyttömyyden kestäessä perjantaista tiistaihin, työkyvyttömyyden kesto on viisi kalenteripäivää, vaikka lauantai ja sunnuntai olisivatkin vapaapäiviä. Kelan maksaman päivärahan osalta kesto lasketaan arkipäivinä.

Työkyvyttömyyden kesto 1-3 kalenteripäivää

Työntekijä saa sairastuessaan äkillisesti olla poissa työstä lähiesihenkilön/vastaavan luvalla 1-3 päivää. Mikäli työntekijä ei halua kertoa työkyvyttömyyden syytä suullisesti, hänen on toimitettava lääkärintodistus ensimmäisestä päivästä lähtien. Oma ilmoitus voidaan hyväksyä silloin kun sairaus todennäköisesti paranee levolla ja hyvällä perushoidolla (esim. flunssa, äkillinen suolistoinfektio, migreeni).

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Aitoa elämää Aaltojen keskellä

Esihenkilö voi vaatia hoitajan (= työterveyshoitajan, sairaanhoitajan, terveydenhoitajan) tai lääkärintodistuksen esittämistä ensimmäisestä sairauslomapäivästä lähtien, mikäli katsoo sen erityisestä syystä tarpeelliseksi. Tällainen erityinen syy voi liittyä esim. toistuviin lyhyisiin sairauspoissaoloihin tai päihteiden väärinkäytön epäilyyn. **Omallä ilmoituksella voi olla poissa enintään viisi kertaa kalenterivuodessa.**

Huom. Työ- ja tapaturman perusteella aiheutuvasta työkyvyttömyydestä on toimitettava lääkärintodistus ensimmäisestä työkyvyttömyyspäivästä lähtien.

Työkyvyttömyyden kesto 4-7 kalenteripäivää

Jos työkyvyttömyys jatkuu yli kolme päivää, tulee neljännessä kalenteripäivästä lähtien toimittaa terveydenhuollon tai terveyskeskuksen hoitajan tai lääkärin antama todistus työkyvyttömyyden jatkumisesta. Näin voidaan todistaa enintään seitsemän ensimmäistä työkyvyttömyyspäivää.

Työkyvyttömyyden kesto vähintään 8 kalenteripäivää

Viimeistään kahdeksannesta työkyvyttömyyspäivästä lähtien on työntekijän toimitettava esihenkilölleen lääkärintodistus. Lääkärintodistus on toimitettava viikon kuluessa lääkärintodistuksen allekirjoituspäivästä, muutoin ensimmäinen sairauslomapäivä on palkaton. Mikäli lääkärintodistuksen toimitus viivästyy perustellusta syystä, niin työntekijä ei menetä ensimmäisen sairauspäivän palkkaa.

Uusi sairausloma/oma ilmoitus

Työntekijä voi jäädä sairauslomalle oman ilmoituksen tai hoitajan todistuksen perusteella aikaisintaan viikon (seitsemän kalenteripäivää) kuluttua omaan ilmoitukseen tai hoitajan todistukseen perustuvan sairauslomajakson päättymisestä. Eli mikäli sairastuu ennen kuin seitsemän kalenteripäivää on kulunut edellisestä sairauslomasta, tulee toimittaa hoitajan lääkärintodistus heti ensimmäisestä työkyvyttömyyspäivästä lähtien.

Sairastuminen ennen vuosiloman alkamista / vuosiloman aikana / vuosiloman jälkeen

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Aitoa elämää Aaltojen keskellä

Jos työntekijä sairastuu vuosilomansa tai säästövapaan tai sen aikana, siirretään työkyvyttömyysajalle sijoittuvat vuosiloma – tai säästövapaapäivät myöhäisempään ajankohtaan, mikäli työntekijä pyytää siirtoa ilman aiheetonta viivytystä ja mikäli mahdollista ennen loman alkua. Vuosiloman siirtoon vaaditaan terveydenhoitajan tai lääkärintodistus.

Mikäli sairausloma alkaa vuosiloman tai säästövapaan aikana tai välittömästi vuosiloman tai muun vapaan jälkeen, tulee hoitajan tai lääkärintodistus toimittaa ensimmäisestä työkyvyttömyyspäivästä lähtien.

Sairausloman hakeminen ja myöntäminen sekä palkallisuus

Sairauslomaa haetaan Populuksen kautta. mikäli sairauslomatodistus on kirjoitettu myös viikonlopuksi esim. to-su, niin työntekijä hakee sairauslomaa koko ajalle, ellei ole erityistä syytä poiketa todistuksen ajasta. Esihenkilö toimittaa aina viipymättä hoitajan tai lääkärintodistuksen Järvinetin palkanlaskentaan riippumatta sairausloman pituudesta. Työtapaturmalla/ammattitaudilla on oma syy-koodi Populuksessa.

Työntekijä huolehtii häneltä pyydetyt selvitykset Kelalle tai vakuutusyhtiölle viivytyksettä. Jos työnantaja menettää työntekijän laiminlyönnin tai toimenpiteiden seurauksena sille kuuluvan etuuden, työntekijän palkkaetuja voidaan vähentää vastaavalla määrällä tai suoritetaan takaisinperintä.

Lääkärintodistus on asiantuntijalausunto, mutta viime kädessä sairausloman myöntämisestä päättää kuitenkin esihenkilö. Lääkäri kirjoittamaan todistukseen tulee aina merkitä diagnoosi ICD-10:n mukaisella koodilla tai kirjoitettuna. ICD-koodi muodostuu kirjaimen ja numeron yhdistelmästä. hoitajan kirjoittamassa sairauslomatodistuksessa koodia ei sen sijaan pääsääntöisesti ole. ICD-koodin diagnoosin voi tarkistaa esimerkiksi osoitteesta www.terveysportti.fi.

Mikäli lääkärintodistusta ei perustellusta syystä voida hyväksyä, työnantaja voi omalla kustannuksellaan lähettää työntekijän osoittamaansa lääkärin tarkastukseen, pääsääntöisesti työterveyshuoltoon.

Työntekijällä on oikeus saada palkallista sairauslomaa, jos hän on sairaudesta, vammasta tai tapaturmasta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi estynyt hoitamasta työtään. Virka- ja työehtosopimuksissa on sovittu, että muusta kuin sairaudesta,

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Aitoa elämää Aaltojen keskellä

vammasta tai tapaturmasta johtuva työkyvyttömyys ei aiheuta työnantajalle palkanmaksuvelvollisuutta. **Jos kysymys ei ole sairaudesta, vammasta tai tapaturmasta, mutta lääkärintodistukseen on kirjattu työkyvyttömyysaika, henkilölle myönnetään hakemuksesta palkatonta työlomaa/virkavapaata tai vaihtoehtoisesti vuosilomaa.**

Sairausloman perusteen arviointi

Esihenkilön tulee tarkistaa sairauslomatodistus huolellisesti, kiinnittää huomiota sairausloman perusteena olevaan diagnoosiin ja ottaa kantaa siihen, oikeuttaako peruste sairauslomaan ja/tai mahdollisesti palkattomaan työ- tai virkavapaaseen.

Z-koodi

Mikäli sairauslomatodistuksessa on käytetty Z73.0-koodia (työuupumus, burn out) ainoana tai päädiagnoosina se merkitsee, että kansainvälisen tautiluokituksen mukaan henkilö ei ole sairas. Mikäli henkilön työ- ja toimintakyky on kyseisessä tilanteessa kuitenkin merkittävästi heikentynyt ja työstä poissaolo vaikuttaa terapeuttiselta, saattaa lyhyt sairausloma olla tarpeellinen. Esihenkilön tulee aina käydä henkilön kanssa työkykykeskustelu ja/tai yhteistyössä työterveyshuollon kanssa nk. työterveysneuvottelu jaksamisen tukemiseksi.

F-koodi

F43.0 akuutti stressireaktio perusteella sairauslomaa tulisi myöntää enintään kolmeksi kalenteripäiväksi. Akuutti stressireaktio on määritelty ohimeneväksi, mutta oireiltaa vaikea-asteiseksi häiriöksi, joka kehittyy oireettomalle henkilölle reaktiona poikkeukselliseen stressiin ja joka tavallisesti häviää muutaman tunnin tai päivän kuluessa. Pidemmän sairausloman perusteena pitää olla muu diagnoosi ja peruste. Henkilö ohjataan tarvittaessa uudelleen työterveyshuoltoon. Työtuomioistuimen ratkaisussa on katsottu, että masennukseksi diagnosoidut sairaudet (F32), toistuva masennus (F33), pitkäaikainen masennus (F34.1), keskivaikea masennus (F32.1) ja vaikea masennus (F32.2) oikeuttavat palkalliseen sairauslomaan.

Esimerkkejä palkattomista Z- ja F-koodeista terveysportista voi tarkistaa muutkin Z- ja F-koodit. Esihenkilö arvioi loman palkallisuuden.

Esimerkkejä:

- erimielisyydet työnjohtajan ja työtovereiden kesken (Z56.4)
- muu henkilökohtainen asia esim. omaisen hoitoloma (Z75.5)
- silmien ja näkökyvyn tutkiminen (Z01.0)

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Aitoa elämää Aaltojen keskellä

- rokotustarpeen arviointi (Z24.5)
- alkoholin käyttöön liittyvät ongelmat (F10 alkuiset)
- lemmikkieläimen sairaus tai kuolema

Palkaton poissaolo

Poissaolo pakottavista perhesyistä

Työntekijällä on oikeus tilapäiseen poissaoloon työstä, jos hänen välitön läsnäolonsa on välttämätön hänen perhettään kohdanneen sairaudesta tai onnettomuudesta johtuvan, ennalta arvaamattoman ja pakottavan syyn vuoksi (esim. omaisen tai läheisen kuolema, lapsen sairaus, perhekriisi). Näissä tilanteissa ei ole kysymys palkalliseen sairauslomaan oikeuttavasta ajasta.

Lääketieteelliset toimenpiteet, jotka eivät oikeuta sairauslomaan

Henkilö voi hakea palkatonta virka- tai työvapaata seuraavissa tilanteissa:

- muussa tarkoituksessa kuin terveyden palauttamiseksi tehdyt toimenpiteet (Z41) esim. plastiikkakirurgia, silmäluomileikkaus, suonikohjuleikkaus, hiusten siirto, rintaimplantit
- lapsettomuustutkimukset ja hoito
- elimen tai luuytimen luovutus (Kela voi maksaa korvausta).

Itse aiheutettu työkyvyttömyys

Sairausajan palkkaa ei makseta, mikäli henkilö on aiheuttanut työkyvyttömyyden tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella.

Osa-aikainen sairauspoissaolo

Osa-aikaisesta sairauspoissaolosta on aina sovittava työnantajan kanssa. Tarvittaessa järjestetään työterveysneuvottelu, jossa ovat mukana ainakin työntekijä, esihenkilö ja työterveyslääkäri sekä tarvittaessa työterveyshoitaja, henkilöstöpäällikkö ja työntekijän pyynnöstä työsuojeluvaltuutettu tai luottamusmies. Osa-aikaisen sairausloman tarkoituksena on tukea työntekijän työssä pysymistä ja oma-aloitteista paluuta kokoaikaiseen työhön.

Alajärven kaupunki

Alvar Aallon tie 1, 62900 ALAJÄRVI

www.alajarvi.fi

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Aitoa elämää Aaltojen keskellä

Sairausloman keskeyttäminen

Sairauslomalta voi palata töihin. Työntekijä ja esihenkilö sopivat aina keskenään töihin palaamisesta ja esihenkilö tekee populukseen sairausloman keskeyttämisilmoituksen. Muutokseen kirjataan myös, että asiasta on sovittu työntekijän kanssa. Tarvittaessa pyydetään työterveyslääkärin lausunto siitä, että töihin palaaminen sairauslomalta ei vaaranna työntekijän terveyttä. Jos töihin paluu tapahtuu siinä vaiheessa, että henkilölle on syntynyt oikeus Kelan sairauspäivärahaan (sairastumispäivä + 9 arkipäivää jälkeen), pitää paluusta ilmoittaa Kelalle. Järvinetin palkkasihteerit tekevät ilmoitukset Kelalle, kun esihenkilö on tehnyt sairausloman keskeytyksen populukseen.

Tilapäinen hoitovapaa

Kts. KVTES V luku 9 §

Työntekijän lapsen tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan lapsen, joka ei ole täyttänyt 12 vuotta taikka vammaisen lapsensa, sairastuessa äkillisesti työntekijällä on oikeus saada lapsen hoidon järjestämiseksi tai tämän hoitamiseksi tilapäistä hoitovapaa enintään neljä työpäivää kerrallaan. Palkka maksetaan enintään kolmelta peräkkäiseltä kalenteripäivältä.

Tilapäisen hoitovapaan selvityksen osalta työntekijä toimittaa terveydenhoitajan todistuksen.

Mikäli kummatkin vanhemmat työskentelevät Alajärven kaupungin palveluksessa, palkallinen hoitovapaa on enintään yhteensä 3 päivää.

Työntekijän tieto- ja yksityisyyden suoja

Työnantaja saa käsitellä vain välittömästi työntekijän työsuhteen kannalta tarpeellisia henkilötietoja. Työntekijän terveydentilatietoja saavat käsitellä vain henkilöt, jotka niiden perusteella valmistelevat tai tekevät työsuhdetta koskevia päätöksiä taikka panevat niitä toimeen. Alajärven kaupungissa näitä henkilöitä ovat työntekijän esihenkilöt, henkilöstöpäällikkö sekä Järvinet Oy:n palkanlaskijat, jotka eivät saa ilmaista näitä tietoja sivullisille työsuhteen aikana eivätkä sen päättymisen jälkeen. Työntekijän terveydentilaa koskevat tiedot säilytetään erillään muista

Alajärven kaupunki

Alvar Aallon tie 1, 62900 ALAJÄRVI

www.alajarvi.fi

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Aitoa elämää Aaltojen keskellä

tiedoista ja suojatussa paikassa. Sairaudesta tai sairauslomasta puhuminen ei ole sallittu työyhteisössä, ellei siihen ole asianosaisen nimenomaista suostumusta.

Työterveyshuoltolain 10a §:n mukaan työnantajan tulee ilmoittaa työntekijän sairauspoissaolosta työterveyshuoltoon viimeistään siinä vaiheessa, kun poissaolo on jatkunut kuukauden. Esihenkilö toimittaa työterveyshuoltoon kopion lääkärintodistuksesta ja tiedon, onko käyty työkykyneuvottelu tai tehty muita toimia työkyvyn tukemiseksi. Tähän menettelyyn ei tarvita työntekijän erillistä suostumusta. Työntekijällä on kuitenkin oikeus kieltää omien terveystietojensa luovuttaminen. Mikäli työntekijä erikseen kieltää terveystietojen (lääkärintodistuksen) lähettämisen työterveyshuoltoon, niin esihenkilö lähettää työterveyshuoltoon ainoastaan työntekijän yhteystiedot ja tiedon siitä, että henkilön poissaolo on jatkunut kuukauden.